Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

САЖЕТИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ ЗА ПЕРИОД ТОКОМ ГОДИНЕ КОЈИ ЈЕ ЗАВРШИО 30. СЕПТЕМБРА 2022.

(неревидирани)

у складу са захтјевима Међународног рачуноводственог стандарда 34

Сарајево, 27. октобар 2022. године

САДРЖАЈ

	Страна
Одговорност за финансијско извјештавање	1
Извјештај о финансијском положају	2
Извјештај о добити или губитку	3
Извјештај о свеобухватној добити	4
Извјештај о промјенама у капиталу	5
Извјештај о новчаним токовима	7
Одабране напомене уз сажете финансијске извјештаје	9 - 48

1 Основне информације
2 Основа за припрему
3 Аранжман валутног одбора
4 Класификација и мјерење фер вриједности финансијске имовине и финансијских обавеза
5 Управљање финансијским ризицима
6 Готовина у страним валутама
7 Депозити код иностраних банака
8 Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит
9 Монетарно злато
10 Дужнички инструменти по амортизованом трошку
11 Остала имовина
12 Новчанице и кованице у оптицају
13 Депозити банака
14 Депозити Владе и осталих јавних институција
15 Остале обавезе
16 Нето каматни приходи
17 Нето приходи од накнада и провизија
18 Нето реализовани (губици) / добици од продаје дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит
19 Нето реализовани добици од продаје монетарног злата
20 Нето добици / (губици) од курсних разлика
21 Нето (умањење) вриједности на финансијску имовину
22 Остали приходи / (расходи)
23 Трошкови особља
24 Административни и остали оперативни трошкови
25 Трошкови производње новчаница и кованица
26 Капитал
27 Новац и новчани еквиваленти
28 Трансакције са повезаним лицима
29 Ванбилансни депозити
30 Чланство Босне и Херцеговине у Међународном монетарном фонду
31 Догађаји послије датума извјештавања

ОДГОВОРНОСТ ЗА ФИНАНСИЈСКО ИЗВЈЕШТАВАЊЕ

Управа Централне банке Босне и Херцеговине је одговорна за ове сажете финансијске извјештаје, који су припремљени у складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине и Међународним рачуноводственим стандардом 34: „Финансијско извјештавање за периоде током године".

Управа је одговорна за досљедну примјену одабраних рачуноводствених политика, доношење разумних и увјерљивих просуђивања и процјена и за вођење одговарајућих рачуноводствених евиденција које у сваком тренутку омогућавају припремање финансијских извјештаја. Управа има општу одговорност за предузимање корака који су јој у разумној мјери доступни и за спровођење таквих интерних контрола које омогућавају очување имовине Централне банке Босне и Херцеговине те спречавање и откривање превара и других неправилности.

Управни одбор разматра финансијске извјештаје и надгледа процес финансијског извјештавања Централне банке Босне и Херцеговине. У функцији надгледања процеса финансијског извјештавања, Управном одбору помаже Ревизорски комитет који се састоји од три независна члана. Ревизорски комитет прегледа сажете финансијске извјештаје, након чега се исти одобравају од стране Управног одбора и подносе Предсједништву Босне и Херцеговине.

Ови неревидирани сажети финансијски извјештаји презентују истинито и вјерно, у свим значајним аспектима, финансијски положај Централне банке Босне и Херцеговине те резултате њеног пословања и новчаних токова на дан и за периоде презентоване у овим сажетим финансијским извјештајима.

Приложени неревидирани сажети финансијски извјештаји на странама од 2 до 48 су одобрени од стране Управног одбора 27. октобра 2022. године.

др Сенад Софтић
Предсједавајући Управног одбора
Гувернер

мр Весна Паћука
Руководилац Одјељења за рачуноводство и финансије

ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ (НЕРЕВИДИРАНИ)

У хиљадама КМ	Напомена	На дан 30. септембар 2022.	31. децембар 2021.
ИМОВИНА			
Готовина у страним валутама	6	476.131	469.585
Депозити код иностраних банака	7	6.019.864	3.945.097
Специјална права вучења у ММФ-у	30	1.366	1.881
Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	8	8.559.307	11.629.592
Монетарно злато	9	291.510	301.987
Дужнички инструменти по амортизованом трошку	10	1.170.884	-
Остала имовина	11	14.795	16.927
Некретнине и опрема		48.955	50.177
Нематеријална имовина		861	983
Остала улагања		27.813	27.813
УКУПНО ИМОВИНА		**16.611.486**	**16.444.042**
ОБАВЕЗЕ И КАПИТАЛ			
ОБАВЕЗЕ			
Новчанице и кованице у оптицају	12	7.444.201	6.923.818
Депозити банака	13	7.271.975	7.219.617
Депозити Владе и осталих јавних институција	14	1.351.524	1.429.596
Резервисања		1.287	1.406
Остале обавезе	15	3.771	8.162
Укупно обавезе		**16.072.758**	**15.582.599**
КАПИТАЛ			
Почетни капитал		25.000	25.000
Резерве		510.572	836.443
Нето добит за период		3.156	-
Укупно капитал	26	**538.728**	**861.443**
УКУПНО ОБАВЕЗЕ И КАПИТАЛ		**16.611.486**	**16.444.042**

Одабране напомене на странама од 9 до 48 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ДОБИТИ ИЛИ ГУБИТКУ (НЕРЕВИДИРАНИ)

У хиљадама КМ	Напомена	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	1.1. - 30.9. 2022.	За период 1.1. - 30.9. 2021.
Каматни приходи		14.816	14.762	47.539	40.627
Каматни расходи		(8.069)	(11.497)	(35.901)	(31.116)
НЕТО КАМАТНИ ПРИХОДИ	16	**6.747**	**3.265**	**11.638**	**9.511**
Приходи од накнада и провизија		5.540	5.497	16.923	15.258
Расходи од накнада и провизија		(200)	(203)	(631)	(586)
НЕТО ПРИХОДИ ОД НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА	17	**5.340**	**5.294**	**16.292**	**14.672**
Нето реализовани (губици) / добици од продаје дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	18	(2.808)	529	(12.967)	2.552
Нето реализовани добици од продаје монетарног злата	19	-	-	11.489	-
Нето добици / (губици) од курсних разлика	20	129	(1.204)	373	(624)
Нето (умањење) вриједности на финансијску имовину	21	(265)	(217)	(812)	(187)
Остали приходи / (расходи)	22	8	(32)	795	1.292
ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ		**9.151**	**7.635**	**26.808**	**27.216**
Трошкови особља	23	(4.678)	(4.869)	(13.738)	(14.323)
Административни и остали оперативни трошкови	24	(1.773)	(1.529)	(4.980)	(4.564)
Трошкови производње новчаница и кованица	25	(819)	(1.196)	(2.759)	(2.992)
Трошкови амортизације		(728)	(619)	(2.175)	(1.863)
ОПЕРАТИВНИ ТРОШКОВИ		**(7.998)**	**(8.213)**	**(23.652)**	**(23.742)**
НЕТО ДОБИТ / (ГУБИТАК) ЗА ПЕРИОД		**1.153**	**(578)**	**3.156**	**3.474**

Одабране напомене на странама од 9 до 48 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О СВЕОБУХВАТНОЈ ДОБИТИ (НЕРЕВИДИРАНИ)

У хиљадама КМ	Напомена	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	1.1. - 30.9. 2022.	За период 1.1. - 30.9. 2021.
НЕТО ДОБИТ / (ГУБИТАК) ЗА ПЕРИОД		**1.153**	**(578)**	**3.156**	**3.474**
Остали свеобухватни (губитак) / добит					
Ставке које су или које се могу накнадно пренијети у добит или губитак:					
Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит					
Нето промјена у фер вриједности током периода	8	(84.253)	(8.553)	(345.356)	(101.556)
Нето промјена у резервацијама за очекиване кредитне губитке призната у добит или губитак током периода	5.1.1.	29	65	7	203
Рекласификација у добит или губитак од продаје дужничких инструмената	18	2.808	(529)	12.967	(2.552)
		(81.416)	**(9.017)**	**(332.382)**	**(103.905)**
Монетарно злато					
Нето промјена у фер вриједности током периода	9	(5.178)	4.502	18.000	(6.758)
Рекласификација у добит или губитак од продаје монетарног злата	19	-	-	(11.489)	-
		(5.178)	**4.502**	**6.511**	**(6.758)**
Укупно остали свеобухватни (губитак)		**(86.594)**	**(4.515)**	**(325.871)**	**(110.663)**
УКУПНО СВЕОБУХВАТНИ (ГУБИТАК) ЗА ПЕРИОД		**(85.441)**	**(5.093)**	**(322.715)**	**(107.189)**

Одабране напомене на странама од 9 до 48 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ (НЕРЕВИДИРАНИ)

У хиљадама КМ	Почетни капитал	Резерве фер вриједности за дужничке и власничке инструменте	Резерве фер вриједности за монетарно злато	Остале резерве	Генералне резерве (задржана добит)	Укупно резерве	Нето добит за период	Укупно капитал
Стање на дан 1. јануар 2022. године	**25.000**	**158.914**	**98.129**	**31.300**	**548.100**	**836.443**	**-**	**861.443**
Укупно свеобухватни (губитак) / добит за период	**-**	**(332.382)**	**6.511**	**-**	**-**	**(325.871)**	**3.156**	**(322.715)**
Нето добит за период	-	-	-	-	-	-	3.156	3.156
Остали свеобухватни (губитак) / добит	-	(332.382)	6.511	-	-	(325.871)	-	(325.871)
Нето нереализоване негативне промјене у фер вриједности дужничких инструмената	-	*(345.356)*	-	-	-	*(345.356)*	-	*(345.356)*
Нето повећање резервација за очекиване кредитне губитке за дужничке инструменте признато у добит или губитак	-	*7*	-	-	-	*7*	-	*7*
Нето реализоване негативне промјене у фер вриједности дужничких инструмената пренесене у добит или губитак по основу продаја	-	*12.967*	-	-	-	*12.967*	-	*12.967*
Нето нереализоване позитивне промјене у фер вриједности монетарног злата	-	-	*18.000*	-	-	*18.000*	-	*18.000*
Нето реализоване позитивне промјене у фер вриједности монетарног злата пренесене у добит или губитак по основу продаје	-	-	*(11.489)*	-	-	*(11.489)*	-	*(11.489)*
Стање на дан 30. септембар 2022. године	**25.000**	**(173.468)**	**104.640**	**31.300**	**548.100**	**510.572**	**3.156**	**538.728**

Одабране напомене на странама од 9 до 48 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ (НЕРЕВИДИРАНИ) (НАСТАВАК)

У хиљадама КМ	Почетни капитал	Резерве фер вриједности за дужничке и власничке инструменте	Резерве фер вриједности за монетарно злато	Остале резерве	Генералне резерве (задржана добит)	Укупно резерве	Нето добит за период	Укупно капитал
Стање на дан 1. јануар 2021. године	**25.000**	**293.125**	**87.703**	**31.300**	**545.203**	**957.331**	**-**	**982.331**
Укупно свеобухватни (губитак) за период	**-**	**(103.905)**	**(6.758)**	**-**	**-**	**(110.663)**	**3.474**	**(107.189)**
Нето добит за период	-	-	-	-	-	-	3.474	3.474
Остали свеобухватни (губитак)	-	(103.905)	(6.758)	-	-	(110.663)	-	(110.663)
Нето нереализоване негативне промјене у фер вриједности дужничких инструмената	-	*(101.556)*	-	-	-	*(101.556)*	-	*(101.556)*
Нето повећање резервација за очекиване кредитне губитке за дужничке инструменте признато у добит или губитак	-	*203*	-	-	-	*203*	-	*203*
Нето реализоване позитивне промјене у фер вриједности дужничких инструмената пренесене у добит или губитак по основу продаја	-	*(2.552)*	-	-	-	*(2.552)*	-	*(2.552)*
Нето нереализоване негативне промјене у фер вриједности монетарног злата	-	-	*(6.758)*	-	-	*(6.758)*	-	*(6.758)*
Стање на дан 30. септембар 2021. године	**25.000**	**189.220**	**80.945**	**31.300**	**545.203**	**846.668**	**3.474**	**875.142**

Одабране напомене на странама од 9 до 48 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА (НЕРЕВИДИРАНИ)

	Напомена	За период 1.1. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2021.
У хиљадама КМ			
НОВЧАНИ ТОКОВИ ОД ОПЕРАТИВНИХ АКТИВНОСТИ			
Нето добит за период		**3.156**	**3.474**
Прилагођено за:			
Каматне приходе	16	(47.539)	(40.627)
Каматне расходе	16	35.901	31.116
Нето умањење вриједности на финансијску имовину	21	812	187
Нето реализоване губитке / (добитке) од продаје дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	18	12.967	(2.552)
Нето реализоване (добитке) од продаје монетарног злата	19	(11.489)	-
Нето (добитке) / губитке од курсних разлика	20	(373)	624
Приходе од донација		(2)	(2)
Нето повећање у резервисањима		30	5
(Добитак) од отуђења некретнина и опреме		-	(8)
Приход од дивиденде признат у добит и губитак	22	(721)	(1.297)
Амортизацију		2.175	1.863
Нето новчани токови од оперативних активности прије промјена на пословној имовини и обавезама		**(5.083)**	**(7.217)**
Промјене на пословној имовини и обавезама			
(Повећање) / смањење орочених депозита код иностраних банака		(733.145)	538.448
Смањење / (повећање) дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит		2.724.929	(1.565.484)
(Повећање) дужничких инструмената по амортизованом трошку		(1.171.108)	-
Смањење монетарног злата		28.477	-
Смањење / (повећање) остале имовине		2.392	(4.436)
Повећање новчаница и кованица у оптицају	12	520.383	642.409
Повећање депозита банака		53.283	447.934
(Смањење) / повећање депозита Владе и осталих јавних институција		(78.072)	569.069
(Смањење) / повећање осталих обавеза		(4.548)	435
Исплате по основу резервисања		(149)	(98)
Наплаћена камата		45.904	38.454
Плаћена камата		(35.901)	(30.235)
Нето новац од оперативних активности		**1.347.362**	**629.279**
НОВЧАНИ ТОКОВИ ОД ИНВЕСТИЦИОНИХ АКТИВНОСТИ			
Приливи од куповине некретнина и опреме		-	8
Куповине некретнина, опреме и нематеријалне имовине		(831)	(416)
Примљена дивиденда		721	1.297
Нето новац од инвестиционих активности		**(110)**	**889**

Одабране напомене на странама од 9 до 48 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА (НЕРЕВИДИРАНИ) (НАСТАВАК)

У хиљадама КМ	**Напомена**	**1.1. - 30.9. 2022.**	**За период 1.1. - 30.9. 2021.**
Нето ефекти умањења вриједности за очекиване кредитне губитке на новац и новчане еквиваленте		(537)	(60)
Нето ефекти курсних промјена на новац и новчане еквиваленте		531	(587)
Нето повећање новца и новчаних еквивалената		**1.347.246**	**629.521**
Новац и новчани еквиваленти на почетку периода		**3.986.726**	**2.909.688**
Новац и новчани еквиваленти на крају периода	27	**5.333.972**	**3.539.209**

Одабране напомене на странама од 9 до 48 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ОДАБРАНЕ НАПОМЕНЕ УЗ САЖЕТЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ ЗА ПЕРИОД ТОКОМ ГОДИНЕ КОЈИ ЈЕ ЗАВРШИО 30. СЕПТЕМБРА 2022. (НЕРЕВИДИРАНЕ)

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Централна банка Босне и Херцеговине („Централна банка") је врховна монетарна власт државе Босне и Херцеговине („БиХ"). Њено оснивање, организација и операције су дефинисани Законом о Централној банци Босне и Херцеговине, Службени гласник БиХ, број: 1/97, 29/02, 08/03, 13/03, 14/03, 09/05, 76/06 и 32/07 („Закон о Централној банци"), који је усвојила Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, сагласно Општем оквирном споразуму за мир у Босни и Херцеговини (Устав БиХ).

Сједиште Централног уреда Централне банке је у Сарајеву, адреса Маршала Тита број 25.

Основни циљ Централне банке је да постигне и одржи стабилност домаће валуте тако што издаје домаћу валуту у складу са правилом валутног одбора. Правило валутног одбора, дефинисано Законом о Централној банци, подразумијева да се домаћа валута издаје само уз пуно покриће у слободно конвертибилним девизним резервама. Поред тога, Централна банка има обавезу да, на захтјев, без ограничења купује и продаје конвертибилну марку (КМ) за евро (EUR) по службеном девизном курсу у износу 1,95583 КМ = 1 EUR, који је одређен Законом о Централној банци.

Гарантована конвертибилност домаће валуте и потпуно покриће монетарне пасиве конвертибилним девизним резервама по аранжману валутног одбора су примарни циљеви Централне банке. Све активности и операције Централне банке се предузимају како би се остварили законски постављени циљеви и задаци односно очувала стабилност домаће валуте у складу са правилом валутног одбора и нису ни у једном моменту усмјерени ка максимизацији профита.

У оквиру својих овлаштења, утврђених Законом о Централној банци, Централна банка је потпуно независна од ентитета, јавних агенција и било којих других органа у извршавању својих циљева и задатака.

Кључно руководство Централне банке чине два тијела: Управни одбор и Управа.

На датум извјештавања, чланове кључног руководства Централне банке чине:

Управни одбор

др Сенад Софтић	предсједавајући
др Радомир Божић	члан
мр Шериф Исовић	члан
др Драган Кулина	члан
др Данијела Мартиновић	члан

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ (НАСТАВАК)

Управа

др Сенад Софтић	гувернер
мр Ернадина Бајровић	вицегувернер
др Жељко Марић	вицегувернер
мр Марко Видаковић	вицегувернер (од 1. марта 2022. године)

На датум извјештавања, чланове Ревизорског комитета Централне банке чине:

Ревизорски комитет

др Елвир Чизмић	предсједавајући (од 1. јануара 2022. године)
др Дијана Ћавар	члан (од 1. јануара 2022. године)
др Васиљ Жарковић	члан (од 1. марта 2022. године)

2. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ

2.1. Изјава о усклађености

Ови сажети финансијски извјештаји припремљени су у складу са Међународним рачуноводственим стандардом 34 („МРС 34“): „Финансијско извјештавање за периоде током године“ објављеном од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде („ОМРС“). Сажети финансијски извјештаји не укључују све информације које се захтијевају као дио цјеловитог сета финансијских извјештаја припремљених у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања („МСФИ“) те се требају читати заједно са посљедњим ревидираним финансијским извјештајима Централне банке за годину која је завршила 31. децембра 2021. године („годишњи финансијски извјештаји“).

Одабране напомене које су дате уз ове сажете финансијске извјештаје појашњавају догађаје и трансакције значајне за разумијевање промјена у финансијском положају и успјешности Централне банке у односу на посљедње годишње финансијске извјештаје.

Ови сажети финансијски извјештаји су припремљени на основу претпоставке о временској неограничености пословања. Више информација о околностима у којима је Централна банка обављала своје операције у извјештајном периоду је објављено у напомени 2.7.

Резултати пословања и извршених операција Централне банке који су приказани за извјештајни период и на извјештајни датум у овим сажетим финансијским извјештајима нису нужно индикативни за резултате пословања и операције Централне банке који се могу очекивати за 2022. годину.

2. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ (НАСТАВАК)

2.2. Основа за мјерење

Ови сажети финансијски извјештаји су припремљени примјеном обрачунске рачуноводствене основе и користећи историјски трошак као основу мјерења, изузев за наведене значајне ставке:

Ставка	Основа мјерења
Финансијски инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	фер вриједност
Монетарно злато	фер вриједност

2.3. Функционална и извјештајна валута

Сажети финансијски извјештаји Централне банке приказани су у државној валути БиХ коју представља КМ. Све финансијске информације су заокружене на најближу хиљаду (уколико није другачије наведено).

2.4. Промјене МСФИ-ова

На дан одобрења ових сажетих финансијских извјештаја, одређене измјене постојећих стандарда и тумачења су на снази од 1. јануара 2022. године. Њихова примјена нема значајан утицај на сажете финансијске извјештаје Централне банке.

2.5. Рачуноводствене политике

Сажети финансијски извјештаји Централне банке су припремљени у складу са истим рачуноводственим политикама које су кориштене приликом припреме посљедњих годишњих финансијских извјештаја.

2.6. Значајна рачуноводствена просуђивања и процјене

Припрема финансијских извјештаја у складу са МСФИ захтијева од Управе кориштење просуђивања, процјена и претпоставки који утичу на примјену рачуноводствених политика и приказане износе имовине, обавеза, прихода, расхода и остале објављене информације у овим сажетим финансијским извјештајима. Стварни износи могу се разликовати од ових процјена.

Процјене и уз њих везане претпоставке које користи Управа су засноване на посљедњим расположивим поузданим информацијама приликом припреме ових сажетих финансијских извјештаја и исте се континуирано разматрају.

Ови сажети финансијски извјештаји су припремљени према условима који су постојали закључно са 30. септембром 2022. године. Услови у будућности могу бити другачији од оних који су резултирали финансијским информацијама објављеним у овим сажетим финансијским извјештајима.

2.7. Околности у којима се одвијало пословање Централне банке

Пословање Централне банке је било изложено значајно другачијим околностима за извршавање операција у текућем извјештајном периоду у односу на упоредне извјештајне периоде и финансијске информације објављене у посљедњим годишњим финансијским извјештајима. У текућем извјештајном периоду дошло је до нагле промјене прилика на међународном пословном окружењу на којем Централна банка инвестира девизне резерве односно наглог преласка из вишегодишње зоне окружења негативних каматних стопа и приноса у зону позитивних каматних стопа и приноса. Ове околности су доминантно генерисале значајне промјене у износима и структури финансијског положаја и финансијске успјешности Централне банке на датум извјештавања односно у текућем извјештајном периоду. Као посљедица наведених околности, приказани износи у овим сажетим финансијским извјештајима на упоредне датуме извјештавања и у упоредним периодима извјештавања су ограничено компарабилни са одговарајућим износима приказаним за период који завршава 30. септембра 2022. године.

2. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ (НАСТАВАК)

2.7. Околности у којима се одвијало пословање Централне банке (наставак)

Прилике на међународном пословном окружењу, односно финансијским тржиштима еврозоне на којима Централна банка мора инвестирати девизне резерве у складу са Законом о Централној банци, су примарно под утицајем монетарне политике коју спроводи Европска централна банка („ЕЦБ“) усљед фиксираности службеног девизног курса КМ за EUR. Током извјештајног периода, ЕЦБ је у два наврата повећавала кључне каматне стопе с циљем нормализације монетарне политике као одговор на забринутости у погледу инфлације, посебно високих цијена енергената и хране узрокованих руско - украјинским ратом. Кључне каматне стопе ЕЦБ-а су повећане на крају извјештајног периода у укупном износу од 125 базних поена, и то за 50 базних поена у јулу 2022. године, односно за 75 базних поена у септембру 2022. године. Ова нагла и значајна повећања кључних каматних стопа ЕЦБ-а довела су посљедично до раста каматних стопа на средства девизних резерви Централне банке која се могу држати код иностраних банака еврозоне као и значајног и убрзаног раста тржишних приноса, али уз истовремене нагле падове тржишних цијена обвезница еврозоне у које Централна банка може улагати и које држи у свом портфељу.

Резултат доношења агресивнијих мјера монетарне политике ЕЦБ-а се манифестовао на финансијска тржишта еврозоне у виду снажних турбуленција, који је посебно дошао до изражаја током другог и трећег квартала извјештајног периода. Усљед тога, вриједност девизних резерви Централне банке се почела значајно мијењати као резултат значајних тржишних осцилација дужничких инструмената класификованих по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит. Падови фер вриједности дужничких инструмената усљед наглог раста тржишних приноса су апсорбовани постојањем довољног нивоа износа нето стране активе. Наведена околност на финансијским тржиштима се одразила на привремени пад вриједности нето стране активе односно капитала Централне банке на датум извјештавања.

Током текућег извјештајног периода, Централна банка је предузела низ активности на страни девизних резерви усмјерених ка прилагођавању новонасталим околностима унутар законски дозвољеног оквира. Све активности Централне банке су предузете водећи рачуна да су финансијски инструменти Централне банке инструменти заштите валутног одбора и не држе се с циљем максимизације зараде већ с циљем заштите покривености монетарне пасиве нето девизним резервама стриктно поштујући захтјеве сигурности, ликвидности па тек онда поврата на улагања.

Током текућег извјештајног периода, извршено је значајно реструктурирање девизних резерви усмјерено на прилагођавање инвестирања девизних резерви наглим промјенама и преласку у зону позитивних каматних стопа и приноса, како слиједи:

- Извршено је значајно скраћивање модификоване дурације дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит с циљем смањивања изложености каматном ризику. Централна банка се ослободила одређеног дијела дужничких инструмената са значајним осцилацијама у фер вриједности њиховим продајама при чему је реализован нето губитак у износу од 12.967 хиљада КМ.
- Централна банка је искористила повољне услове на финансијским тржиштима и у марту 2022. године продала мању количину унци монетарног злата које се мјери по фер вриједности. Продајом монетарног злата је реализован добитак у износу од 11.489 хиљада КМ.
- Новчани приливи по основу извршених продаја као и доспијећа дужничких инструмената те продаје монетарног злата у текућем извјештајном периоду су првенствено усмјеравани у депозите код иностраних банака с циљем прилагођавања очекивања раста каматних стопа на финансијским тржиштима еврозоне. То је довело до повећања инвестираних средстава девизних резерви у депозите код иностраних банака на датум извјештавања. На тај начин су стваране претпоставке за што брже укључивање раста каматних стопа у каматне приходе Централне банке. На дан 30. септембар 2022. године сви депозити код иностраних банака су инвестирани под позитивним каматним стопама.
- Током извјештајног периода, Централна банка је инвестирала дио средстава девизних резерви у портфељ класификован по амортизованом трошку.

2. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ (НАСТАВАК)

2.7. Околности у којима се одвијало пословање Централне банке (наставак)

Све предузете активности по питању инвестирања девизних резерви су извршене с циљем стабилизације вриједности девизних резерви у условима нестабилног окружења за инвестирање како би се што прије створиле претпоставке за јачање девизних резерви позитивним повратима на улагања и смањила волатилност.

За више информација погледати напомене:

Напомена	Назив
3	Аранжман валутног одбора
5	Управљање финансијским ризицима
7	Депозити код иностраних банака
8	Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит
9	Монетарно злато
10	Дужнички инструменти по амортизованом трошку
16	Нето каматни приходи
18	Нето реализовани (губици) / добици од продаје дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит
19	Нето реализовани добици од продаје монетарног злата
26	Капитал
31	Догађаји послије датума извјештавања

Раст монетарне пасиве је доминантно узрокован растом новчаница и кованица у оптицају у текућем извјештајном периоду. Првобитни значајни захтјеви домаћих комерцијалних банака за интензивним повлачењем КМ готовог новца и EUR новчаница су успјешно реализовани правовременим реакцијама Централне банке те је заустављено нагло повлачење КМ готовог новца и нормализована и стабилизована емисија новчаница и кованица у оптицају. Гарантована конвертибилност КМ нити једног момента није била угрожена и све законске обавезе Централне банке по овом питању су несметано извршаване.

Током извјештајног периода, Федерација БиХ је повукла цјелокупан износ дозначених средстава по основу алокације SDR-а од ММФ-а.

У текућем извјештајном периоду, Централна банка је континуирано сагледавала примјену претходно уведених мјера по питању иновирања оквира политике обавезне резерве као и адекватност примјене стопа накнада на депонована средства домаћих комерцијалних банака. Централна банка је у више наврата прилагођавала стопе накнада које се обрачунавају на депонована средства домаћих комерцијалних банака. Постепено увођење нових мјера по питању политике обавезне резерве представља подршку валутном одбору, односно подстицај банкама да пласирају значајна финансијска средстава за подршку привредном систему БиХ умјесто да их држе на рачунима резерви код Централне банке. Одлуке Централне банке по питању политике обавезне резерве су доношене с циљем стимулисања кориштења извора финансирања у домаћој валути. Током извјештајног периода, средства изнад обавезних резерви домаћих комерцијалних банака су се континуирано кретала у износима већим од износа самих просјечних обавезних резерви.

За више информација погледати напомене:

Напомена	Назив
3	Аранжман валутног одбора
6	Готовина у страним валутама
12	Новчанице и кованице у оптицају
13	Депозити банака
16	Нето каматни приходи

2. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ (НАСТАВАК)

2.7. Околности у којима се одвијало пословање Централне банке (наставак)

Током извјештајног периода Централна банка је наставила досљедно и одговорно управљати својим издацима и трошковима по основу административног пословања. Оперативни трошкови Централне банке се крећу у приближно истим вриједностима у текућим и упоредним извјештајним периодима, иако су се околности за обављање административног пословања Централне банке значајно промијениле у правцу појачаних инфлаторних притисака у текућем извјештајном периоду.

За више информација погледати напомене:

Напомена	Назив
23	Трошкови особља
24	Административни и остали оперативни трошкови

Управа континуирано прати повећане факторе неизвјесности, укључујући руско-украјински рат, глобалну инфлацију и опасност од поновне рецесије у еврозони, који могу значајно утицати на финансијске перформансе Централне банке у наредном периоду.

3. АРАНЖМАН ВАЛУТНОГ ОДБОРА

Чланом 31. Закона о Централној банци дефинисано је правило за издавање валуте „валутни одбор“ према којем је Централна банка обавезна да обезбиједи да укупан износ њене монетарне пасиве никада не пређе еквивалентан износ (изражен у КМ) њених нето девизних резерви.

Детаљи поштовања тог правила, израчунати у односу на званичне девизне резерве, су сљедећи:

У хиљадама КМ	30. септембар 2022.	31. децембар 2021.
Бруто девизне резерве	**16.519.062**	**16.348.142**
Готовина у страним валутама	476.131	469.585
Депозити код иностраних банака	6.019.864	3.945.097
Специјална права вучења у ММФ-у	1.366	1.881
Дужнички инструменти	9.730.191	11.629.592
Монетарно злато	291.510	301.987
Обавезе према нерезидентима	**2.526**	**2.331**
Нето девизне резерве (Бруто девизне резерве умањене за обавезе према нерезидентима)	**16.516.536**	**16.345.811**
Монетарна пасива	**16.067.700**	**15.573.031**
Новчанице и кованице у оптицају	7.444.201	6.923.818
Депозити банака	7.271.975	7.219.617
Депозити Владе и осталих јавних институција	1.351.524	1.429.596
НЕТО СТРАНА АКТИВА (Нето девизне резерве умањене за монетарну пасиву)	**448.836**	**772.780**

3. АРАНЖМАН ВАЛУТНОГ ОДБОРА (НАСТАВАК)

Нето страна актива Централне банке је главни финансијски индикатор постизања и одржавања стабилности домаће валуте у БиХ и њена главна мјера успјешног пословања. Пошто чини дио бруто девизних резерви, нето страна актива се не може сматрати имовином Централне банке која је расположива за фискалне или било које друге намјене. Кориштење девизних резерви Централне банке за било које друге намјене, осим за заштиту стабилности домаће валуте, је експлицитно забрањено Законом о Централној банци. На дан 30. септембар 2022. године нето девизне резерве прелазе монетарну пасиву за 448.836 хиљада КМ чиме је обезбијеђен адекватан ниво девизних резерви и домаћа валута у потпуности стабилна (31. децембар 2021: 772.780 хиљада КМ). За више информација погледати напомену 26.

Осцилације тржишних цијена дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит и монетарног злата доминантно утичу на промјене износа нето стране активе због обавезног накнадног мјерења ових компоненти девизних резерви по њиховој фер вриједности. Нагли падови тржишних цијена обвезница на финансијским тржиштима еврозоне су довели до смањења нето стране активе на датум извјештавања. Више информација о промјенама на наведеним позицијама је објављено у напоменама 8 и 9.

Више информација о фер вриједности компоненти валутног одбора је објављено у напомени 4.

4. КЛАСИФИКАЦИЈА И МЈЕРЕЊЕ ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ И ФИНАНСИЈСКИХ ОБАВЕЗА

Фер вриједност је цијена која би била остварена продајом имовине или плаћена за пренос обавезе у редовној трансакцији између тржишних учесника на датум мјерења, независно од тога да ли је она видљива директно или процијењена неком другом методом вредновања. Приликом процјењивања фер вриједности имовине или обавезе, Централна банка узима у обзир карактеристике имовине или обавезе коју би тржишни учесници узели у обзир приликом процјењивања њихове цијене на датум мјерења.

Процјењене фер вриједности финансијске имовине и финансијских обавеза Централне банке су одређене користећи расположиве тржишне информације, уколико их има, и одговарајуће методологије вредновања.

Осим тога, у сврху финансијског извјештавања, мјерење фер вриједности се категорише у Ниво 1, 2 или 3 у зависности од степена расположивости и значаја улазних података за цјелокупно мјерење фер вриједности, што је описано у наставку:

- Ниво 1 улазни подаци су котиране цијене (неприлагођене) за идентичну имовину и обавезе на активним тржиштима којима Централна банка може приступити на датум мјерења;
- Ниво 2 улазни подаци су подаци, осим котираних цијена укључених у ниво 1, који су било директно или индиректно расположиви за имовину и обавезе; и
- Ниво 3 улазни подаци су подаци који нису расположиви за имовину или обавезе.

4.1. Финансијска имовина мјерена по фер вриједности

У хиљадама КМ

	30. септембар 2022.	**31. децембар 2021.**
Финансијска имовина		
Финансијска имовина мјерена по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит		
Дужнички инструменти	8.559.307	11.629.592
Монетарно злато	291.510	301.987
УКУПНО	**8.850.817**	**11.931.579**

Финансијска имовина мјерена по фер вриједности припада нивоу 1 мјерења фер вриједности на датуме извјештавања.

4. КЛАСИФИКАЦИЈА И МЈЕРЕЊЕ ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ И ФИНАНСИЈСКИХ ОБАВЕЗА (НАСТАВАК)

4.2. Финансијска имовина и финансијске обавезе које се не мјере по фер вриједности

У хиљадама КМ

		30. септембар 2022.
	Књиговодствена вриједност	**Фер вриједност**
Финансијска имовина		
Финансијска имовина мјерена по амортизованом трошку:		
Готовина у страним валутама	476.131	476.131
Депозити код иностраних банака	6.019.864	6.013.014
Специјална права вучења у ММФ-у	1.366	1.366
Дужнички инструменти по амортизованом трошку	1.170.884	1.042.104
Остала финансијска имовина	3.324	3.324
	7.671.569	*7.535.939*
Финансијска имовина мјерена по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит – избор трошка стицања:		
Остала улагања	27.813	27.813
	27.813	*27.813*
Укупно	**7.699.382**	**7.563.752**
Финансијске обавезе		
Финансијске обавезе мјерене по амортизованом трошку:		
Новчанице и кованице у оптицају	7.444.201	7.444.201
Депозити банака	7.271.975	7.279.227
Депозити Владе и осталих јавних институција	1.351.524	1.352.872
Остале финансијске обавезе	3.510	3.510
Укупно	**16.071.210**	**16.079.810**

4. КЛАСИФИКАЦИЈА И МЈЕРЕЊЕ ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ И ФИНАНСИЈСКИХ ОБАВЕЗА (НАСТАВАК)

4.2. Финансијска имовина и финансијске обавезе које се не мјере по фер вриједности (наставак)

У хиљадама КМ

		31. децембар 2021.
	Књиговодствена вриједност	**Фер вриједност**
Финансијска имовина		
Финансијска имовина мјерена по амортизованом трошку:		
Готовина у страним валутама	469.585	469.585
Депозити код иностраних банака	3.945.097	3.936.151
Специјална права вучења у ММФ-у	1.881	1.881
Остала финансијска имовина	3.349	3.349
	4.419.912	*4.410.966*
Финансијска имовина мјерена по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит – избор трошка стицања:		
Остала улагања	27.813	27.813
	27.813	*27.813*
Укупно	**4.447.725**	**4.438.779**
Финансијске обавезе		
Финансијске обавезе мјерене по амортизованом трошку:		
Новчанице и кованице у оптицају	6.923.818	6.923.818
Депозити банака	7.219.617	7.203.407
Депозити Владе и осталих јавних институција	1.429.596	1.426.386
Остале финансијске обавезе	8.023	8.023
Укупно	**15.581.054**	**15.561.634**

Финансијска имовина и финансијске обавезе које се не мјере по фер вриједности припадају нивоу 2 мјерења фер вриједности на датуме извјештавања, осим за дужничке инструменте по амортизованом трошку који припадају нивоу 1.

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА

Основни финансијски ризици којима се Централна банка излаже у свакодневном пословању су:

- Кредитни ризик,
- Тржишни ризик (каматни ризик, ризик цијене злата и девизни ризик) и
- Ризик ликвидности.

5.1. Кредитни ризик

Кредитни ризик је ризик од неизвршења уговорних обавеза од стране друге уговорне стране или емитента дужничких хартија од вриједности с фиксним приходом, при чему уговорна страна представља субјекта код којег се, у складу с прописима Централне банке, држе или су инвестирана средства девизних резерви.

Управљање кредитним ризиком остварује се путем одабира уговорних страна инвестибилног нивоа кредитног рејтинга, ограничењем рокова, те контролисањем обима и динамике инвестирања. Кредитни рејтинзи се континуирано прате на дневној основи, тако да се наплата уговорних новчаних токова ниједног тренутка не доводи у питање.

За средства која су евидентирана у ванбилансној евиденцији, Централна банка није изложена кредитном ризику, јер сав ризик који евентуално произилази из основа пласмана тих средстава сносе уговорно власници средстава (погледати напомене 29 и 30).

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

5.1. Кредитни ризик (наставак)

5.1.1. Изложеност кредитном ризику

Сљедећа табела приказује усклађивање између почетног и закључног стања умањења вриједности и резервација за финансијску имовину на датуме извјештавања:

У хиљадама КМ

	2022.				2021.			
	Фаза 1	**Фаза 2**	**Фаза 3**	**Укупно**	**Фаза 1**	**Фаза 2**	**Фаза 3**	**Укупно**
1. Депозити код иностраних банака								
На дан 1. јануар	**913**	**-**	**-**	**913**	**807**	**-**	**-**	**807**
Повећања очекиваних кредитних губитака	7.105	-	-	7.105	3.207	-	-	3.207
Отпуштања очекиваних кредитних губитака	(330)	-	-	(330)	(126)	-	-	(126)
Отпуштање због престанка признавања орочених депозита	(6.193)	-	-	(6.193)	(3.086)	-	-	(3.086)
На дан 30. септембар	**1.495**	**-**	**-**	**1.495**	**802**	**-**	**-**	**802**
2. Специјална права вучења у ММФ-у								
На дан 1. јануар	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Повећања очекиваних кредитних губитака	-	-	-	-	-	-	-	-
Отпуштања очекиваних кредитних губитака	-	-	-	-	-	-	-	-
На дан 30. септембар	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
3. Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит								
На дан 1. јануар	**1.786**	**-**	**-**	**1.786**	**1.598**	**-**	**-**	**1.598**
Повећања очекиваних кредитних губитака	681	-	-	681	681	-	-	681
Отпуштања очекиваних кредитних губитака	(112)	-	-	(112)	(62)	-	-	(62)
Отпуштање због доспјелих инструмената	(562)	-	-	(562)	(416)	-	-	(416)
Нето повећање током периода	*7*	-	-	*7*	*203*	-	-	*203*
Отпуштање због продатих инструмената	(493)	-	-	(493)	(69)	-	-	(69)
На дан 30. септембар	**1.300**	**-**	**-**	**1.300**	**1.732**	**-**	**-**	**1.732**

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

5.1. Кредитни ризик (наставак)

5.1.1. Изложеност кредитном ризику (наставак)

У хиљадама КМ

	2022.				2021.			
	Фаза 1	**Фаза 2**	**Фаза 3**	**Укупно**	**Фаза 1**	**Фаза 2**	**Фаза 3**	**Укупно**
4. Дужнички инструменти по амортизованом трошку								
На дан 1. јануар	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Повећања очекиваних кредитних губитака	233	-	-	233	-	-	-	-
Отпуштања очекиваних кредитних губитака	(9)	-	-	(9)	-	-	-	-
На дан 30. септембар	**224**	**-**	**-**	**224**	**-**	**-**	**-**	**-**
5. Остала финансијска имовина								
На дан 1. јануар	**6**	**-**	**602**	**608**	**5**	**-**	**613**	**618**
Повећања очекиваних кредитних губитака	7	-	-	7	6	-	1	7
Отпуштања очекиваних кредитних губитака	(8)	-	-	(8)	(5)	-	(13)	(18)
На дан 30. септембар	**5**	**-**	**602**	**607**	**6**	**-**	**601**	**607**
Укупно почетно стање на дан 1. јануар	**2.705**	**-**	**602**	**3.307**	**2.410**	**-**	**613**	**3.023**
Укупно нето повећање / (отпуштање) очекиваних кредитних губитака	319	-	-	319	130	-	(12)	118
Укупно закључно стање на дан 30. септембар	**3.024**	**-**	**602**	**3.626**	**2.540**	**-**	**601**	**3.141**

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

5.1. Кредитни ризик (наставак)

5.1.2. Концентрација кредитног ризика

а) Максимална изложеност кредитном ризику - Финансијска имовина која је предмет умањења

Сљедећа табела приказује максималну изложеност финансијске имовине Централне банке кредитном ризику на датуме извјештавања, анализирану по класама финансијских инструмената за које се очекивани кредитни губици рачунају и признају:

У хиљадама КМ	**30. септембар 2022.**				**31. децембар 2021.**			
Класе финансијских инструмената	**Фаза 1**	**Фаза 2**	**Фаза 3**	**Укупно**	**Фаза 1**	**Фаза 2**	**Фаза 3**	**Укупно**
Готовина у страним валутама								
Бруто књиговодствена вриједност	476.131	-	-	476.131	469.585	-	-	469.585
Умањење вриједности	-	-	-	-	-	-	-	-
Књиговодствена вриједност	**476.131**	**-**	**-**	**476.131**	**469.585**	**-**	**-**	**469.585**
Депозити код иностраних банака								
Бруто књиговодствена вриједност	6.021.359	-	-	6.021.359	3.946.010	-	-	3.946.010
Умањење вриједности	(1.495)	-	-	(1.495)	(913)	-	-	(913)
Књиговодствена вриједност	**6.019.864**	**-**	**-**	**6.019.864**	**3.945.097**	**-**	**-**	**3.945.097**
Специјална права вучења у ММФ-у								
Бруто књиговодствена вриједност	1.366	-	-	1.366	1.881	-	-	1.881
Умањење вриједности	-	-	-	-	-	-	-	-
Књиговодствена вриједност	**1.366**	**-**	**-**	**1.366**	**1.881**	**-**	**-**	**1.881**
Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит								
Бруто књиговодствена вриједност	8.559.307	-	-	8.559.307	11.629.592	-	-	11.629.592
Резервације за очекиване кредитне губитке (признате у осталој свеобухватној добити)	1.300	-	-	1.300	1.786	-	-	1.786
Бруто књиговодствена вриједност	**8.559.307**	**-**	**-**	**8.559.307**	**11.629.592**	**-**	**-**	**11.629.592**

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

5.1. Кредитни ризик (наставак)

5.1.2. Концентрација кредитног ризика (наставак)

У хиљадама КМ	**30. септембар 2022.**				**31. децембар 2021.**			
Класе финансијских инструмената	**Фаза 1**	**Фаза 2**	**Фаза 3**	**Укупно**	**Фаза 1**	**Фаза 2**	**Фаза 3**	**Укупно**
Дужнички инструменти по амортизованом трошку								
Бруто књиговодствена вриједност	1.171.108	-	-	1.171.108	-	-	-	-
Умањење вриједности	(224)	-	-	(224)	-	-	-	-
Књиговодствена вриједност	**1.170.884**	**-**	**-**	**1.170.884**	**-**	**-**	**-**	**-**
Остала финансијска имовина								
Бруто књиговодствена вриједност	3.329	-	602	3.931	3.355	-	602	3.957
Умањење вриједности	(5)	-	(602)	(607)	(6)	-	(602)	(608)
Књиговодствена вриједност	**3.324**	**-**	**-**	**3.324**	**3.349**	**-**	**-**	**3.349**

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

5.1. Кредитни ризик (наставак)

5.1.2. Концентрација кредитног ризика (наставак)

б) Максимална изложеност кредитном ризику - Финансијска имовина која није предмет умањења

У хиљадама КМ	**30. септембар 2022.**	**31. децембар 2021.**
Књиговодствена вриједност		
Монетарно злато	291.510	301.987
Остала улагања	27.813	27.813
УКУПНО	**319.323**	**329.800**

Концентрација према кредитном рејтингу

Сљедеће табеле приказују анализу концентрације депозита код иностраних банака, дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит и дужничких инструмената по амортизованом трошку Централне банке према композитном кредитном рејтингу уговорне стране на датуме извјештавања:

Депозити код иностраних банака

У хиљадама КМ

Кредитни рејтинг	**30. септембар 2022.**	**31. децембар 2021.**
AAA	2.371.605	1.622.277
AA+	-	-
AA	645.876	78.200
AA-	-	-
A+	1.605.778	488.958
A	1.387.833	1.653.649
A-	4.915	102.166
II[1]	5.352	760
BBB+	-	-
BBB	-	-
BBB-	-	-
Укупно	**6.021.359**	**3.946.010**
Умањење вриједности	(1.495)	(913)
УКУПНО	**6.019.864**	**3.945.097**

[1] Међународне институције (енг. International institutions)

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

5.1. Кредитни ризик (наставак)

5.1.2. Концентрација кредитног ризика (наставак)

Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит

У хиљадама КМ

Кредитни рејтинг	30. септембар 2022.	31. децембар 2021.
AAA	2.778.317	2.523.051
AA+	907.735	1.349.129
AA	2.363.945	3.986.839
AA-	759.947	1.672.536
A+	-	-
A	-	-
A-	1.124.662	1.428.865
BBB+	-	-
BBB	624.701	669.172
BBB-	-	-
УКУПНО	**8.559.307**	**11.629.592**

Дужнички инструменти по амортизованом трошку

У хиљадама КМ

Кредитни рејтинг	30. септембар 2022.	31. децембар 2021.
AAA	140.664	-
AA+	281.360	-
AA	219.400	-
AA-	145.239	-
A+	-	-
A	41.677	-
A-	190.555	-
BBB+	-	-
BBB	152.213	-
BBB-	-	-
Укупно	**1.171.108**	**-**
Умањење вриједности	(224)	-
УКУПНО	**1.170.884**	**-**

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

5.2. Тржишни ризик

Тржишни ризик је ризик од промјене тржишне вриједности финансијске имовине и инструмената усљед промјене услова на финансијским тржиштима.

У сврху квантификације ефеката тржишног ризика на вриједност девизних резерви Централна банка користи концепт „вриједности под ризиком“ (VaR - Value at Risk). Вриједност VaR за тржишни ризик се израчунава аналитичком (параметарском) методом, на основу средње вриједности добитка/губитка или стопе приноса посматраног портфеља и стандардне девијације посматраних података. Централна банка при обрачуну VaR примјењује ниво поузданости од 99% за временски интервал од десет дана.

На дан 30. септембар 2022. године, изложеност девизних резерви Централне банке која укључује промјене цијена финансијских инструмената и промјене девизних курсева у односу на КМ износи 77.492 хиљаде КМ (31. децембар 2021. године: 65.070 хиљада КМ), што представља еквивалент 0,47% укупне финансијске имовине (31. децембар 2021. године: 0,40 % укупне финансијске имовине).

Вриједност под ризиком је порасла првенствено због великих промјена каматних стопа, односно приноса на дужничке инструменте у портфељу девизних резерви Централне банке, а допринијеле су и промјене тржишне цијене злата.

Вриједности VaR на извјештајне датуме дати су у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	**30. септембар 2022.**	**31. децембар 2021.**
Каматни ризик	62.507	51.622
Ризик промјене еурске цијене монетарног злата	14.934	13.138
Девизни ризик	51	310
Укупно VaR	**77.492**	**65.070**

5.2.1. Девизни ризик

Девизни ризик је ризик промјене вриједности девизне имовине и обавеза усљед промјене девизног курса. Централна банка је изложена девизном ризику кроз трансакције у страним валутама. Управљање девизним ризиком проводи се првенствено кроз усклађивање валутне структуре имовине и обавеза Централне банке, као и постављањем квантитативних ограничења за изложеност девизном ризику.

Управљање и контролу девизног ризика Централна банка обезбјеђује строгим поштовањем одредби Закона о Централној банци и интерним актима Централне банке.

Највећи дио бруто девизних резерви држи се у EUR, а максималан износ који се може држати у другим конвертибилним валутама осим EUR не може бити већи од 50% од укупног износа несмањеног капитала и резерви Централне банке.

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

5.2. Тржишни ризик (наставак)

5.2.2. Каматни ризик

Каматни ризик је ризик промјене тржишне вриједности финансијске имовине усљед неповољних кретања каматних стопа. Каматним ризиком се управља одређивањем прихватљиве дужине трајања орочења и рока доспијећа финансијских инструмената у које се инвестира. Максималан рок инвестирања депозита код иностраних банака је једна година, док је максималан рок инвестирања дужничких инструмената са фиксним приходом десет година.

Централна банка као основну мјеру изложености каматном ризику за дужничке инструменте по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит користи модификовано трајање дужничких инструмената. Током текућег извјештајног периода модификовано трајање је додатно скраћено и износи 1,09 на дан 30. септембар 2022. године (31. децембар 2021. године: 2,19 година), а са циљем смањења каматног ризика и додатног побољшања стабилности валутног одбора.

Приноси обвезница еврозоне у текућем извјештајном периоду су значајно порасли, првенствено захваљујући инфлаторним кретањима и посљедичним активностима ЕЦБ-а на повећању кључних каматних стопа. Додатни фактори који утичу на промјењивост приноса обвезница еврозоне у текућем извјештајном периоду су вијести у вези са даљим развојем геополитичких тензија на глобалном нивоу.

Значајан подстицај расту приноса дале су активности ЕЦБ-а у вези са повећањима кључних каматних стопа и очекивања тржишта у вези с тим и у вези са повећањем референтних каматних стопа Фед-а (енг. The Federal Reserve System) и Банке Енглеске (енг. Bank of England). У складу са настојањем да се инфлација врати на циљани ниво (2% у средњорочном периоду), ЕЦБ је у извјештајном периоду у два наврата повећала све три кључне каматне стопе (каматна стопа на главне операције рефинансирања (*енг. interest rate on the main refinancing operations*), каматна стопа на стално расположиву могућност маргиналног позајмљивања од ЕЦБ (*енг. interest rate on the marginal lending facility*) и каматна стопа на стално расположиву могућност депоновања код ЕЦБ (*енг. interest rate on the deposit facility*). Све три кључне каматне стопе ЕЦБ-а су повећане за 50 базних поена у јулу и додатно за 75 базних поена у септембру. ЕЦБ је најавила даље повећање стопа са циљем обуздавања инфлације. Осим тога, ЕЦБ, паралелно са повећавањем кључних каматних стопа, намјерава и даље у потпуности реинвестирати главнице доспјелих хартија од вриједности купљених у склопу програма куповине хартија од вриједности (*енг. Asset Purchase Programme, APP*). Према објавама ЕЦБ-а, програм куповине хартија од вриједности трајаће онолико дуго колико буде потребно за одржавање услова обилне ликвидности и примјерене монетарне политике.

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

5.2. Тржишни ризик (наставак)

5.2.2. Каматни ризик (наставак)

Сљедеће табеле приказују изложеност Централне банке каматном ризику на датуме извјештавања, по књиговодственој вриједности инструмената, категоризоване према критеријуму датума поновног одређивања каматних стопа у складу са уговорним аранжманима или датума доспијећа инструмената, зависно који од њих раније наступи:

30. септембар 2022. **У хиљадама КМ**	**До 3 мјесеца**	**Од 3 до 12 мјесеци**	**Од 1 до 3 године**	**Преко 3 године**	**Бескаматно**	**Укупно**
Готовина у страним валутама	-	-	-	-	476.131	476.131
Депозити код иностраних банака	5.451.117	567.134	-	-	1.613	6.019.864
Специјална права вучења у ММФ-у	1.362	-	-	-	4	1.366
Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	2.857.906	5.671.418	-	-	29.983	8.559.307
Монетарно злато	-	-	-	-	291.510	291.510
Дужнички инструменти по амортизованом трошку	-	-	116.404	1.052.219	2.261	1.170.884
Остала финансијска имовина	-	-	-	-	3.324	3.324
Остала улагања	-	-	-	-	27.813	27.813
Укупно финансијска имовина	**8.310.385**	**6.238.552**	**116.404**	**1.052.219**	**832.639**	**16.550.199**
Новчанице и кованице у оптицају	-	-	-	-	7.444.201	7.444.201
Депозити банака	5.432.388	-	-	-	1.839.587	7.271.975
Депозити Владе и осталих јавних институција	-	-	-	-	1.351.524	1.351.524
Остале финансијске обавезе	-	-	-	-	3.510	3.510
Укупно финансијске обавезе	**5.432.388**	**-**	**-**	**-**	**10.638.822**	**16.071.210**
КАМАТНА НЕУСКЛАЂЕНОСТ	**2.877.997**	**6.238.552**	**116.404**	**1.052.219**	**(9.806.183)**	**478.989**

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

5.2. Тржишни ризик (наставак)

5.2.2. Каматни ризик (наставак)

31. децембар 2021. **У хиљадама КМ**	**До 3 мјесеца**	**Од 3 до 12 мјесеци**	**Од 1 до 3 године**	**Преко 3 године**	**Бескаматно**	**Укупно**
Готовина у страним валутама	-	-	-	-	469.585	469.585
Депозити код иностраних банака	3.564.490	381.994	-	-	(1.387)	3.945.097
Специјална права вучења у ММФ-у	1.881	-	-	-	-	1.881
Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	2.739.234	8.820.388	-	-	69.970	11.629.592
Монетарно злато	-	-	-	-	301.987	301.987
Остала финансијска имовина	-	-	-	-	3.349	3.349
Остала улагања	-	-	-	-	27.813	27.813
Укупно финансијска имовина	**6.305.605**	**9.202.382**	**-**	**-**	**871.317**	**16.379.304**
Новчанице и кованице у оптицају	-	-	-	-	6.923.818	6.923.818
Депозити банака	5.551.424	-	-	-	1.668.193	7.219.617
Депозити Владе и осталих јавних институција	-	-	-	-	1.429.596	1.429.596
Остале финансијске обавезе	-	-	-	-	8.023	8.023
Укупно финансијске обавезе	**5.551.424**	**-**	**-**	**-**	**10.029.630**	**15.581.054**
КАМАТНА НЕУСКЛАЂЕНОСТ	**754.181**	**9.202.382**	**-**	**-**	**(9.158.313)**	**798.250**

5.3. Ризик ликвидности

Ризик ликвидности се односи на могуће потешкоће у брзој ликвидацији дијела имовине, што је могуће у ситуацији у којој су тржишни услови неповољни и такође, када дође до непожељног кретања цијена.

С обзиром на обавезу гарантовања конвертибилности КМ, дневна ликвидност мора бити обезбијеђена рочном усклађеношћу девизних резерви Централне банке.

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

5.3. Ризик ликвидности (наставак)

Рочност финансијских обавеза Централне банке на датуме извјештавања приказана је у табелама у наставку на основу преосталог уговорног доспијећа од датума извјештавања:

30. септембар 2022. **У хиљадама КМ**	**До 3 мјесеца**	**Од 3 до 12 мјесеци**	**Од 1 до 3 године**	**Преко 3 године**	**Без одређеног доспијећа**	**Укупно**
Новчанице и кованице у оптицају	7.444.201	-	-	-	-	7.444.201
Депозити банака	7.271.975	-	-	-	-	7.271.975
Депозити Владе и осталих јавних институција	1.351.524	-	-	-	-	1.351.524
Остале финансијске обавезе	3.510	-	-	-	-	3.510
УКУПНО ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ	**16.071.210**	**-**	**-**	**-**	**-**	**16.071.210**

31. децембар 2021. **У хиљадама КМ**	**До 3 мјесеца**	**Од 3 до 12 мјесеци**	**Од 1 до 3 године**	**Преко 3 године**	**Без одређеног доспијећа**	**Укупно**
Новчанице и кованице у оптицају	6.923.818	-	-	-	-	6.923.818
Депозити банака	7.219.617	-	-	-	-	7.219.617
Депозити Владе и осталих јавних институција	1.429.596	-	-	-	-	1.429.596
Остале финансијске обавезе	8.023	-	-	-	-	8.023
УКУПНО ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ	**15.581.054**	**-**	**-**	**-**	**-**	**15.581.054**

6. ГОТОВИНА У СТРАНИМ ВАЛУТАМА

Готовина у страним валутама представља готовину која се држи у трезорима Централне банке. Наредна табела приказује стања готовине у страним валутама са аналитичким приказом по валути држања:

У хиљадама КМ	**30. септембар 2022.**	**31. децембар 2021.**
Готовина у страним валутама у трезорима:		
EUR	476.092	469.548
USD	23	20
GBP	16	17
УКУПНО	**476.131**	**469.585**

У циљу извршења своје законске обавезе гарантовања конвертибилности КМ за EUR односно извршавања трансакција куповине и продаје КМ за EUR без ограничења, током извјештајног периода Централна банка је извршила куповину готовине у EUR валути од иностране банке у износу од 293.375 хиљада КМ.

7. ДЕПОЗИТИ КОД ИНОСТРАНИХ БАНАКА

Депозити код иностраних банака представљају инвестирана средства девизних резерви Централне банке која се држе на рачунима иностраних банака и других финансијских институција.

Наредна табела приказује стања орочених депозита и депозита по виђењу са аналитичким приказом по валути држања:

У хиљадама КМ	**30. септембар 2022.**	**31. децембар 2021.**
Орочени депозити:		
EUR	5.108.363	2.592.738
Умањење вриједности	(1.427)	(764)
Укупно	**5.106.936**	**2.591.974**
Депозити по виђењу:		
EUR	905.016	1.349.790
USD	3.594	1.171
CHF	2.357	109
GBP	2.029	2.202
	912.996	**1.353.272**
Умањење вриједности	(68)	(149)
Укупно	**912.928**	**1.353.123**
УКУПНО	**6.019.864**	**3.945.097**

7. ДЕПОЗИТИ КОД ИНОСТРАНИХ БАНАКА (НАСТАВАК)

Депозити код иностраних банака укључују нето позитивну обрачунату камату у износу од 1.613 хиљада КМ на дан 30. септембар 2022. године (31. децембар 2021. године: Укључивали су негативну обрачунату камату у износу од 1.387 хиљада КМ).

Орочени депозити код иностраних банака, анализирани према преосталој уговореној рочности, дати су како слиједи:

У хиљадама КМ	**30. септембар 2022.**	**31. децембар 2021.**
До мјесец дана	2.192.476	1.055.372
Од једног до два мјесеца	1.007.957	457.180
Од два до три мјесеца	1.340.218	698.391
Од три до четири мјесеца	97.845	95.591
Од четири до дванаест мјесеци	469.867	286.204
Укупно	**5.108.363**	**2.592.738**
Умањење вриједности	(1.427)	(764)
УКУПНО	**5.106.936**	**2.591.974**

Преконоћни депозити код иностраних банака су приказани у оквиру орочених депозита према преосталој уговорној рочности до мјесец дана. На дан 30. септембар 2022. године преконоћни депозити код иностраних банака износе 1.507.945 хиљада КМ (31. децембар 2021. године: 488.958 хиљада КМ).

Анализа депозита код иностраних банака према врсти финансијске институције у којој су средства инвестирана дата је сљедећом табелом:

У хиљадама КМ	**30. септембар 2022.**	**31. децембар 2021.**
Иностране комерцијалне банке	3.381.607	1.477.588
Иностране централне банке	2.634.400	2.467.662
Међународне финансијске институције	5.352	760
Укупно	**6.021.359**	**3.946.010**
Умањење вриједности (напомена 5.1.1.)	(1.495)	(913)
УКУПНО	**6.019.864**	**3.945.097**

Више информација о распону композитног кредитног рејтинга и концентрацији кредитног ризика Централне банке за депозите код иностраних банака на датуме извјештавања је објављено у напомени 5.1.2.

7. ДЕПОЗИТИ КОД ИНОСТРАНИХ БАНАКА (НАСТАВАК)

Депозити код иностраних банака, анализирани према земљи у којој су средства инвестирана, су приказани сљедећом табелом:

У хиљадама КМ	**30. септембар 2022.**	**31. децембар 2021.**
Луксембург	1.537.974	368.861
Француска	1.457.587	567.158
Велика Британија	1.387.833	504.668
Швајцарска	1.182.499	382.555
Њемачка	396.183	914.686
Низоземска	58.678	58.650
САД	605	452
Словачка	-	1.148.980
Укупно	**6.021.359**	**3.946.010**
Умањење вриједности	(1.495)	(913)
УКУПНО	**6.019.864**	**3.945.097**

8. ДУЖНИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ ПО ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ КРОЗ ОСТАЛУ СВЕОБУХВАТНУ ДОБИТ

Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит представљају средства девизних резерви Централне банке која су инвестирана у ликвидне државне владине обвезнице земаља еврозоне. Портфељ ових дужничких инструмената се састоји од краткорочних и дугорочних обвезница влада са фиксном каматном стопом. Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит су деноминовани у EUR валути.

Структура улагања дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит је приказана сљедећом табелом:

У хиљадама КМ	**30. септембар 2022.**	**31. децембар 2021.**
Купонски дужнички инструменти	6.074.757	7.931.557
Обрачуната камата на купонске дужничке инструменте	45.415	57.320
Укупно	**6.120.172**	**7.988.877**
Дисконтни дужнички инструменти	2.454.567	3.628.065
Обрачунати (дисконт) / премија на дисконтне дужничке инструменте	(15.432)	12.650
Укупно	**2.439.135**	**3.640.715**
УКУПНО	**8.559.307**	**11.629.592**

На дан 30. септембар 2022. године резервације за очекиване кредитне губитке за дужничке инструменте, признате у осталој свеобухватној добити, износе 1.300 хиљада КМ (31. децембар 2021. године: 1.786 хиљада КМ). Током извјештајног периода, нето повећање по основу резервација за очекиване кредитне губитке, признато у добит или губитак периода, износи 7 хиљада КМ (1.1. - 30.9.2021. године: Нето повећање у износу од 203 хиљаде КМ). За више информација о овим промјенама у извјештајним периодима погледати напомене 5.1.1. и 21.

8. ДУЖНИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ ПО ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ КРОЗ ОСТАЛУ СВЕОБУХВАТНУ ДОБИТ (НАСТАВАК)

Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит, анализирани према земљи у којој су средства инвестирана, су приказани сљедећом табелом:

	30. септембар 2022.		31. децембар 2021.	
	У хиљадама КМ	**%**	**У хиљадама КМ**	**%**
Француска	2.363.945	27,62	3.986.839	34,28
Њемачка	2.232.292	26,08	1.799.664	15,47
Шпанија	1.124.662	13,14	1.428.865	12,29
Белгија	719.268	8,40	1.672.536	14,38
Италија	624.701	7,30	669.171	5,75
Аустрија	580.910	6,79	902.759	7,76
Низоземска	546.024	6,38	723.387	6,22
Финска	326.825	3,82	446.371	3,85
Ирска	40.680	0,47	-	-
УКУПНО	**8.559.307**	**100,00**	**11.629.592**	**100,00**

Промјене по основу дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит током извјештајних периода су приказане у сљедећој табели:

				За период
У хиљадама КМ	**1.7. - 30.9. 2022.**	**1.7. - 30.9. 2021.**	**1.1. - 30.9. 2022.**	**1.1. - 30.9. 2021.**
На дан	**9.512.807**	**10.534.450**	**11.629.592**	**9.601.315**
Куповине током периода	1.840.546	2.206.036	4.706.082	4.755.723
Продаје током периода	(1.310.629)	(330.961)	(3.570.275)	(615.902)
Приходи од камата признати током периода (напомена 16)	4.772	8.396	17.118	25.576
Ефекти негативних каматних стопа признати током периода (напомена 16)	(6.385)	(6.612)	(23.755)	(17.173)
Доспијећа дужничких инструмената	(1.383.554)	(1.317.679)	(3.794.975)	(2.506.829)
Доспијећа купона	(13.999)	(19.836)	(59.130)	(75.918)
Нето нереализована промјена у фер вриједности током периода	(84.253)	(8.553)	(345.356)	(101.556)
Трансакциони трошкови	2	2	6	7
На дан 30. септембар	**8.559.307**	**11.065.243**	**8.559.307**	**11.065.243**

У текућем извјештајном периоду дошло је до значајног пада фер вриједности дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит као посљедица пада тржишних цијена дужничких инструмената. Околности у којима се обављало инвестирање девизних резерви је објављено у напомени 2.7.

Више информација о распону композитног кредитног рејтинга и концентрацији кредитног ризика Централне банке за дужничке инструменте на датуме извјештавања је објављено у напомени 5.1.2.

8. ДУЖНИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ ПО ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ КРОЗ ОСТАЛУ СВЕОБУХВАТНУ ДОБИТ (НАСТАВАК)

Дужнички инструменти, анализирани по њиховом преосталом уговореном доспијећу, су приказани у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	30. септембар 2022.	31. децембар 2021.
До 3 мјесеца	1.568.610	1.114.409
Од 3 до 12 мјесеци	2.775.602	4.093.847
Од 1 до 3 године	3.938.640	2.958.887
Преко 3 године	276.455	3.462.449
УКУПНО	**8.559.307**	**11.629.592**

9. МОНЕТАРНО ЗЛАТО

На приказане датуме извјештавања, вриједности улазних података за израчун фер вриједности монетарног злата су дати сљедећом табелом:

У хиљадама КМ

На дан	Количина унци	Цијена једне унце у КМ	Фер вриједност монетарног злата на дан
30 септембар 2022.	88.000	3.313	291.510
31. децембар 2021.	96.000	3.146	301.987
30 септембар 2021.	96.000	2.967	284.803

Промјене по основу монетарног злата у извјештајним периодима приказане су у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	1.1. - 30.9. 2022.	За период 1.1. - 30.9. 2021.
На дан	**296.688**	**280.301**	**301.987**	**291.561**
Приливи од продаје монетарног злата	-	-	(28.477)	-
Нето нереализована промјена у фер вриједности током периода	(5.178)	4.502	18.000	(6.758)
На дан 30. септембар	**291.510**	**284.803**	**291.510**	**284.803**

Током марта 2022. године, Централна банка је извршила продају мање количине унци монетарног злата при чему је реализован нето добитак у износу од 11.489 хиљада КМ. За више информација погледати напомену 19.

10. ДУЖНИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ ПО АМОРТИЗОВАНОМ ТРОШКУ

Дужнички инструменти по амортизованом трошку представљају средства девизних резерви Централне банке која су инвестирана у ликвидне државне владине обвезнице земаља еврозоне са намјером држања до њиховог доспијећа. На датум извјештавања, овај портфељ се састоји од дугорочних купонских обвезница влада са фиксном каматном стопом. Дужнички инструменти по амортизованом трошку су деноминовани у EUR валути.

Структура улагања дужничких инструмената по амортизованом трошку је приказана сљедећом табелом:

У хиљадама КМ	**30. септембар 2022.**	**31. децембар 2021.**
Купонски дужнички инструменти	1.168.847	-
Обрачуната камата на купонске дужничке инструменте	2.261	-
Укупно	**1.171.108**	**-**
Умањење вриједности	(224)	-
УКУПНО	**1.170.884**	**-**

Дужнички инструменти по амортизованом трошку, анализирани према земљи у којој су средства инвестирана, су приказани сљедећом табелом:

	30. септембар 2022.		**31. децембар 2021.**	
	У хиљадама КМ	**%**	**У хиљадама КМ**	**%**
Француска	219.400	18,73	-	-
Шпанија	190.555	16,27	-	-
Аустрија	189.107	16,15	-	-
Италија	152.213	13,00	-	-
Финска	92.252	7,88	-	-
Белгија	90.885	7,76	-	-
Њемачка	58.734	5,02	-	-
Низоземска	55.000	4,70	-	-
Ирска	54.355	4,64	-	-
Словачка	41.677	3,56	-	-
Луксембург	26.930	2,29	-	-
Укупно	**1.171.108**	**100,00**	**-**	**-**
Умањење вриједности	(224)		-	
УКУПНО	**1.170.884**		**-**	

10. ДУЖНИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ ПО АМОРТИЗОВАНОМ ТРОШКУ (НАСТАВАК)

Промјене по основу дужничких инструмената по амортизованом трошку током извјештајних периода су приказане у сљедећој табели:

				За период
У хиљадама КМ	**1.7. - 30.9. 2022.**	**1.7. - 30.9. 2021.**	**1.1. - 30.9. 2022.**	**1.1. - 30.9. 2021.**
На дан	**1.168.614**	**-**	**-**	**-**
Куповине током периода	-	-	1.166.137	-
Приходи од камата признати током периода (напомена 16)	2.987	-	5.678	-
Доспијећа купона	(709)	-	(709)	-
Нето умањење вриједности током периода	(8)	-	(224)	-
Трансакциони трошкови	-	-	2	-
На дан 30. септембар	**1.170.884**	**-**	**1.170.884**	**-**

Дужнички инструменти по амортизованом трошку, анализирани по њиховом преосталом уговорном доспијећу, су приказани у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	**30. септембар 2022.**	**31. децембар 2021.**
До 3 мјесеца	-	-
Од 3 до 12 мјесеци	-	-
Од 1 до 3 године	116.831	-
Преко 3 године	1.054.277	-
Укупно	**1.171.108**	**-**
Умањење вриједности	(224)	-
УКУПНО	**1.170.884**	**-**

11. ОСТАЛА ИМОВИНА

У хиљадама КМ	**30. септембар 2022.**	**31. децембар 2021.**
Потраживања од домаћих банака	2.073	2.203
Жиро рачуни	940	682
Потраживања од службеника по основу мањка готовог новца	600	600
Остала разна финансијска имовина	318	472
Укупно	**3.931**	**3.957**
Умањење вриједности	(607)	(608)
Укупно остала финансијска имовина	**3.324**	**3.349**
Унапријед плаћени трошкови за производњу новчаница и кованица	9.581	11.164
Нумизматичке збирке	1.146	981
Унапријед плаћени трошкови за административно пословање	488	1.194
Остала разна нефинансијска имовина	256	239
Укупно остала нефинансијска имовина	**11.471**	**13.578**
УКУПНО	**14.795**	**16.927**

12. НОВЧАНИЦЕ И КОВАНИЦЕ У ОПТИЦАЈУ

Количина и износи новчаница и кованица у оптицају су приказани у сљедећој табели:

	30. септембар 2022.		31. децембар 2021.	
	Комада	**Вриједност у хиљадама КМ**	**Комада**	**Вриједност у хиљадама КМ**
Кованице	471.504.257	242.361	441.410.004	224.524
Новчанице	104.497.214	7.201.840	97.106.642	6.699.294
УКУПНО	**576.001.471**	**7.444.201**	**538.516.646**	**6.923.818**

Промјене по основу новчаница и кованица у оптицају током извјештајних периода су приказане у сљедећој табели:

				За период
У хиљадама КМ	**1.7. - 30.9. 2022.**	**1.7. - 30.9. 2021.**	**1.1. - 30.9. 2022.**	**1.1. - 30.9. 2021.**
Новчанице и кованице у оптицају на дан	**7.221.991**	**6.441.286**	**6.923.818**	**6.172.457**
Пораст вриједности новчаница и кованица у оптицају	222.210	373.580	520.383	642.409
Новчанице и кованице у оптицају на дан	**7.444.201**	**6.814.866**	**7.444.201**	**6.814.866**

13. ДЕПОЗИТИ БАНАКА

Структура депозита банака приказана је у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	**30. септембар 2022.**	**31. децембар 2021.**
Депозити домаћих комерцијалних банака	7.271.002	7.218.902
Рачуни резерви организационих јединица Централне банке	940	682
Посебни депозити домаћих комерцијалних банака - блокирана средства	33	33
УКУПНО	**7.271.975**	**7.219.617**

Депозити домаћих комерцијалних банака укључују негативну обрачунату накнаду по основу политике обавезне резерве у износу од 925 хиљада КМ на дан 30. септембар 2022. године (31. децембар 2021. године: 2.498 хиљада КМ).

Наредна табела даје приказ просјечног стања рачуна резерви домаћих комерцијалних банака, израчунатог за задњи десетодневни период на датуме извјештавања:

У хиљадама КМ	**21.9. - 30.9. 2022.**	**21.12. - 31.12. 2021.**
Просјечна обавезна резерва	3.075.915	2.989.873
Средства изнад обавезне резерве	3.919.045	4.097.112
УКУПНО	**6.994.960**	**7.086.985**

14. ДЕПОЗИТИ ВЛАДЕ И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ИНСТИТУЦИЈА

У хиљадама КМ	**30. септембар 2022.**	**31. децембар 2021.**
Буџетски депозити институција БиХ	821.982	693.533
Депозити осталих јавних институција	296.517	304.875
Депозити осталих домаћих влада и владиних институција	233.001	279.323
Депозитни рачун по трансакцијама ММФ-а	24	151.711
Депозити-спољни дуг БиХ	-	154
УКУПНО	**1.351.524**	**1.429.596**

15. ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ

У хиљадама КМ	**30. септембар 2022.**	**31. децембар 2021.**
ММФ-ови рачуни број 1 и 2 (напомена 30)	2.400	2.242
Обрачунате, а нефактурисане обавезе	701	4.114
Добављачи	272	1.560
Депозити Свјетске банке	126	89
Остале финансијске обавезе	11	18
Укупно остале финансијске обавезе	**3.510**	**8.023**
Нефинансијске обавезе по разним основама	232	87
Наплаћени и одложени приходи будућег периода	29	52
Укупно остале нефинансијске обавезе	**261**	**139**
УКУПНО	**3.771**	**8.162**

16. НЕТО КАМАТНИ ПРИХОДИ

У хиљадама КМ	**1.7. - 30.9. 2022.**	**1.7. - 30.9. 2021.**	**1.1. - 30.9. 2022.**	**За период 1.1. - 30.9. 2021.**
Каматни приходи по основу:				
Ефеката негативне пасивне каматне стопе на депозите домаћих комерцијалних банака	4.870	6.362	22.514	15.047
Дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит (напомена 8)	4.772	8.396	17.118	25.576
Дужничких инструмената по амортизованом трошку (напомена 10)	2.987	-	5.678	-
Депозита код иностраних банака (напомена 7)	2.178	-	2.216	-
Специјалних права вучења у ММФ-у	9	4	13	4
Укупно	**14.816**	**14.762**	**47.539**	**40.627**
Каматни расходи по основу:				
Ефеката негативних каматних стопа на дужничке инструменте по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит (напомена 8)	(6.385)	(6.612)	(23.755)	(17.173)
Ефеката негативних каматних стопа на депозите код иностраних банака	(1.684)	(4.885)	(12.146)	(13.943)
Укупно	**(8.069)**	**(11.497)**	**(35.901)**	**(31.116)**
Нето каматни приходи	**6.747**	**3.265**	**11.638**	**9.511**

16. НЕТО КАМАТНИ ПРИХОДИ (НАСТАВАК)

Укупни каматни и сродни приходи и расходи по класама финансијских инструмента су приказани у сљедећој табели:

				За период
У хиљадама КМ	**1.7. - 30.9. 2022.**	**1.7. - 30.9. 2021.**	**1.1. - 30.9. 2022.**	**1.1. - 30.9. 2021.**
1. Финансијска имовина по амортизованом трошку				
Каматни приходи по основу:				
Дужничких инструмената по амортизованом трошку	2.987	-	5.678	-
Депозита код иностраних банака	2.178	-	2.216	-
Специјалних права вучења у ММФ-у	9	4	13	4
	5.174	*4*	*7.907*	*4*
Каматни расходи по основу:				
Ефеката негативних каматних стопа на депозите код иностраних банака	(1.684)	(4.885)	(12.146)	(13.943)
	(1.684)	*(4.885)*	*(12.146)*	*(13.943)*
Укупно	**3.490**	**(4.881)**	**(4.239)**	**(13.939)**
2. Финансијска имовина по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит				
Каматни приходи по основу:				
Дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	4.772	8.396	17.118	25.576
Каматни расходи по основу:				
Ефеката негативних каматних стопа на дужничке инструменте по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	(6.385)	(6.612)	(23.755)	(17.173)
Укупно	**(1.613)**	**1.784**	**(6.637)**	**8.403**
3. Финансијске обавезе по амортизованом трошку				
Каматни приходи по основу:				
Ефеката негативне пасивне каматне стопе на депозите домаћих комерцијалних банака	4.870	6.362	22.514	15.047
Каматни расходи	-	-	-	-
Укупно	**4.870**	**6.362**	**22.514**	**15.047**
Нето каматни приходи	**6.747**	**3.265**	**11.638**	**9.511**

Основицу за обрачун расхода од камата односно ефеката негативних пасивних каматних стопа на депозите комерцијалних банака генерише укупан износ депозита домаћих комерцијалних банака на рачунима резерви током десетодневног обрачунског периода, који се састоји од износа обавезне резерве и износа средстава изнад обавезне резерве.

Стопа обавезне резерве коју Централна банка примјењује на основицу за обрачун обавезне резерве једнако за све домаће комерцијалне банке износи 10%.

Централна банка не обрачунава накнаду на износ средстава обавезне резерве по основу основице у домаћој валути. Од 1. јуна 2021. године Централна банка обрачунава накнаду на износ средстава обавезне резерве по основу основице у страним валутама и основице у домаћој валути са валутном клаузулом. Накнада се обрачунава и на износ средстава изнад обавезне резерве у оба извјештајна периода.

16. НЕТО КАМАТНИ ПРИХОДИ (НАСТАВАК)

У периоду 1.1. - 31.8.2022. године, стопе накнада Централне банке су везане за износ каматне стопе на стално расположиву могућност депоновања код ЕЦБ-а, с тим да се стопа накнаде на износ средстава обавезне резерве додатно умањује за 10 базних поена, а на износ средстава изнад обавезне резерве за 25 базних поена. У периоду 1.9. - 30.9.2022. године негативне стопе накнада су фиксно одређене.

У периоду 1.1. - 31.5.2021. године, Централна банка је примјењивала стопу накнаде само на износ средстава изнад обавезне резерве која је била једнака каматној стопи на стално расположиву могућност депоновања код ЕЦБ-а. У периоду 1.6. - 30.9.2021. године, Централна банка је почела обрачунавати стопу накнаде и на износ средстава обавезне резерве умањену за 10 базних поена, док се стопа накнаде на износ средстава изнад обавезне резерве није мијењала.

Негативна каматна стопа на стално расположиву могућност депоновања код ЕЦБ-а је износила 0,50% до 26. јула 2022. године. Од 27. јула 2022. године каматна стопа на стално расположиву могућност депоновања код ЕЦБ-а је износила 0,00%, а од 14. септембра 2022. године је позитивна и износи 0,75%.

Током извјештајних периода негативне стопе накнада Централне банке износе:

Основица за обрачун накнаде	**Стопа накнаде Централне банке за период**	
2022.		
Средства обавезне резерве	**1.1. - 31.7.**	**1.8. - 30.9.**
Основица у домаћој валути	0,00%	0,00%
Основица у страним валутама	(0,60)%	(0,10)%
Основица у домаћој валути са валутном клаузулом	(0,60)%	(0,10)%
Средства изнад обавезне резерве	(0,75)%	(0,25)%
2021.		
Средства обавезне резерве	**1.1. - 31.5.**	**1.6. - 30.9.**
Основица у домаћој валути	0,00%	0,00%
Основица у страним валутама	0,00%	(0,60)%
Основица у домаћој валути са валутном клаузулом	0,00%	(0,60)%
Средства изнад обавезне резерве	(0,50)%	(0,50)%

Висине стопа накнада које Централна банка примјењује по питању инструмента обавезне резерве су одређене искључиво за покриће њених опортунитетних трошкова који настају по основу држања депонованих средстава домаћих комерцијалних банака и у сврху јачања домаће валуте.

Наредна табела приказује износе ефеката негативних пасивних каматних стопа на депозите домаћих комерцијалних банака у зависности од основице на коју се обрачунавају:

				За период
У хиљадама КМ	**1.7. - 30.9. 2022.**	**1.7. - 30.9. 2021.**	**1.1. - 30.9. 2022.**	**1.1. - 30.9. 2021.**
Средства обавезне резерве	895	2.060	4.882	2.734
Средства изнад обавезне резерве	3.975	4.302	17.632	12.313
УКУПНО	**4.870**	**6.362**	**22.514**	**15.047**

Како је објављено у напоменама 2.7 и 13, домаће комерцијалне банке су добровољно држале значајне износе средстава изнад обавезних резерви на рачунима код Централне банке због чега ефекти негативних пасивних каматних стопа по основу тих средстава чине и најзначајнији дио ових прихода.

16. НЕТО КАМАТНИ ПРИХОДИ (НАСТАВАК)

Ефекти негативних активних каматних стопа од каматоносне финансијске имовине су резултат негативних каматних стопа и приноса обрачунатих на депозите код иностраних банака и дужничке инструменте по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит насталих по основу тржишних услова који су били актуелни током упоредног извјештајног периода и нису се тада могли избјећи. Током текућег извјештајног периода, сви депозити код иностраних банака су реинвестирани под позитивним каматним стопама и више не генеришу расходе по основу ефеката негативних каматних стопа.

Наредна табела приказује износе ефеката негативних каматних стопа на депозите код иностраних банака са аналитичким приказом припадајућих износа у зависности од типа орочења:

				За период
У хиљадама КМ	**1.7. - 30.9. 2022.**	**1.7. - 30.9. 2021.**	**1.1. - 30.9. 2022.**	**1.1. - 30.9. 2021.**
Орочени депозити	(1.339)	(4.076)	(10.147)	(11.116)
Депозити по виђењу	(345)	(809)	(1.999)	(2.827)
УКУПНО	**(1.684)**	**(4.885)**	**(12.146)**	**(13.943)**

Просјечна стопа негативног ефективног приноса на депозите код иностраних банака износи 0,29% у периоду 1.1. - 30.9.2022. године (У периоду 1.1. - 30.9.2021. године, просјечна стопа негативног ефективног приноса је износила 0,54%).

Просјечна стопа негативног ефективног приноса на дужничке инструменте по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит износи 0,29% у периоду 1.1. - 30.9.2022. године (У периоду 1.1. - 30.9.2021. године, просјечна стопа ефективног приноса је износила 0,14%).

Просјечна стопа ефективног приноса на дужничке инструменте по амортизованом трошку износи 0,93% у периоду 1.1. - 30.9.2022. године (У периоду 1.1. - 30.9.2021. године, Централна банка није држала дужничке инструменте по амортизованом трошку).

17. НЕТО ПРИХОДИ ОД НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА

				За период
У хиљадама КМ	**1.7. - 30.9. 2022.**	**1.7. - 30.9. 2021.**	**1.1. - 30.9. 2022.**	**1.1. - 30.9. 2021.**
Приходи од накнада и провизија по основу:				
услуга за домаће банке	5.119	4.910	15.626	13.849
услуга за Владу и друге небанкарске комитенте	421	587	1.297	1.409
Укупно	**5.540**	**5.497**	**16.923**	**15.258**
Расходи од накнада и провизија по основу:				
чувања и осталих расхода за дужничке инструменте	(189)	(194)	(601)	(558)
трансакција са банкама у иностранству	(10)	(7)	(26)	(23)
осталих расхода од накнада и провизија	(1)	(2)	(4)	(5)
Укупно	**(200)**	**(203)**	**(631)**	**(586)**
Нето приходи од накнада и провизија	**5.340**	**5.294**	**16.292**	**14.672**

Како је објављено у посљедњим годишњим финансијским извјештајима, Централна банка је промијенила тарифе за своје услуге, са примјеном од 1. маја 2021. године.

18. НЕТО РЕАЛИЗОВАНИ (ГУБИЦИ) / ДОБИЦИ ОД ПРОДАЈЕ ДУЖНИЧКИХ ИНСТРУМЕНАТА ПО ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ КРОЗ ОСТАЛУ СВЕОБУХВАТНУ ДОБИТ

У хиљадама КМ	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	За период 1.1. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2021.
Реализовани добици	5.868	529	20.145	2.552
Реализовани губици	(8.676)	-	(33.112)	-
УКУПНО	**(2.808)**	**529**	**(12.967)**	**2.552**

Одговарајући износи реализованих добитака по основу отпуштања резервација за очекиване кредитне губитке за продате дужничке инструменте су приказани у напомени 5.1.1.

19. НЕТО РЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ОД ПРОДАЈЕ МОНЕТАРНОГ ЗЛАТА

Добици који произилазе из промјена фер вриједности монетарног злата, а који су признати у оквиру остале свеобухватне добити на позицији резерви фер вриједности за монетарно злато, признају се као реализовани добици у оквиру рачуна добити или губитка на датум продаје. Нето реализовани добици од продаје 8.000 унци монетарног злата извршеног у марту 2022. године износе 11.489 хиљада КМ.

20. НЕТО ДОБИЦИ / (ГУБИЦИ) ОД КУРСНИХ РАЗЛИКА

У хиљадама КМ	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	За период 1.1. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2021.
Нето нереализовани добици / (губици) од курсних разлика	124	(1.210)	268	(797)
Нето реализовани добици од курсних разлика	5	6	105	173
УКУПНО	**129**	**(1.204)**	**373**	**(624)**

21. НЕТО (УМАЊЕЊЕ) ВРИЈЕДНОСТИ НА ФИНАНСИЈСКУ ИМОВИНУ

У хиљадама КМ	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	За период 1.1. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2021.
Нето (повећање) / отпуштање по основу умањења вриједности на депозите код иностраних банака	(229)	(151)	(582)	5
Нето (повећање) по основу резервација за очекиване кредитне губитке на дужничке инструменте по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	(29)	(65)	(7)	(203)
Нето (повећање) по основу умањења вриједности на дужничке инструменте по амортизованом трошку	(8)	-	(224)	-
Нето отпуштање / (повећање) по основу умањења вриједности на осталу финансијску имовину	1	(1)	1	11
УКУПНО	**(265)**	**(217)**	**(812)**	**(187)**

22. ОСТАЛИ ПРИХОДИ / (РАСХОДИ)

У хиљадама КМ	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	За период 1.1. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2021.
Приход од дивиденде	-	-	721	1.297
Остали приходи / (расходи)	8	(32)	74	(5)
УКУПНО	**8**	**(32)**	**795**	**1.292**

Током текућег извјештајног периода, Централна банка је примила дивиденду по основу акција BIS-а у износу од 721 хиљаде КМ (1.1. - 30.9.2021. године: 1.297 хиљада КМ).

23. ТРОШКОВИ ОСОБЉА

У хиљадама КМ	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	За период 1.1. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2021.
Плате	2.729	2.809	7.470	7.703
Доприноси и друге накнаде на плате	1.523	1.604	4.173	4.392
Остала примања запослених	339	365	1.606	1.683
Доприноси и друге накнаде на остала примања запослених	70	90	459	540
Нето повећање у резервацијама за отпремнине и јубиларне награде запосленим	17	1	30	5
УКУПНО	**4.678**	**4.869**	**13.738**	**14.323**

Трошкови особља укључују 2.623 хиљаде КМ обавезних доприноса за пензионо осигурање плаћених јавним заводима за пензионо осигурање у БиХ (1.1. - 30.9.2021. године: 2.749 хиљада КМ).

Просјечан број запослених у извјештајном периоду износи 353 (1.1. - 30.9.2021. године: 370 запослених).

24. АДМИНИСТРАТИВНИ И ОСТАЛИ ОПЕРАТИВНИ ТРОШКОВИ

У хиљадама КМ	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	За период 1.1. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2021.
Трошкови одржавања платних система	394	439	1.265	1.269
Режијски трошкови	222	224	652	679
Трошкови ИТ инфраструктуре	239	235	639	642
Трошкови приступа званичним сервисима	215	171	545	492
Трошкови одржавања дугорочне имовине	101	119	323	314
Остали административни и оперативни трошкови	602	341	1.556	1.168
УКУПНО	**1.773**	**1.529**	**4.980**	**4.564**

25. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДЊЕ НОВЧАНИЦА И КОВАНИЦА

У хиљадама КМ	1.7. - 30.9. 2022.	1.7. - 30.9. 2021.	За период 1.1. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2021.
Трошкови производње и дизајна новчаница	487	780	1.641	2.033
Трошкови производње и дизајна кованица	332	416	1.118	959
УКУПНО	**819**	**1.196**	**2.759**	**2.992**

26. КАПИТАЛ

Структура капитала је приказана у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	30. септембар 2022.	31. децембар 2021.
Почетни капитал	25.000	25.000
Резерве фер вриједности за дужничке и власничке инструменте	(173.468)	158.914
Резерве фер вриједности за монетарно злато	104.640	98.129
Остале резерве	31.300	31.300
Генералне резерве (задржана добит)	548.100	548.100
Нето добит за период	3.156	-
УКУПНО	**538.728**	**861.443**

На датум извјештавања дошло је до пада капитала Централне банке у односу на капитал на дан 31. децембар 2021. године као резултат наглог пораста тржишних приноса дужничких инструмената на финансијским тржиштима које Централна банка држи што се одразило на кумулативно стање резерви фер вриједности дужничких инструмената. Пад резерви фер вриједности је одраз промјена тржишних цијена дужничких инструмената Централне банке и не повлачи никакав стварни губитак за Централну банку нити угрожава наплату уговорних новчаних токова по основу дужничких инструмената током њиховог држања. На датум извјештавања, ниво капитализованости Централне банке је довољно висок да може апсорбовати привремене порасте тржишних приноса и/или падове тржишне цијене злата у портфељу девизних резерви. Више информација о управљању кредитним ризиком Централне банке је објављено у напомени 5.1.2.

27. НОВАЦ И НОВЧАНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

За потребе Извјештаја о новчаним токовима, новац и новчани еквиваленти се састоје од:

У хиљадама КМ	30. септембар 2022.	30. септембар 2021.
Девизни депозити са роком доспијећа до три мјесеца или краће, од датума стицања	3.943.934	2.430.521
Девизни депозити по виђењу	912.996	660.666
Готовина у страним валутама	476.131	443.640
Специјална права вучења у ММФ-у	1.366	4.355
Жиро рачуни	940	761
Укупно	**5.335.367**	**3.539.943**
Умањење вриједности	(1.395)	(734)
УКУПНО	**5.333.972**	**3.539.209**

28. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА

Централна банка у оквиру свог редовног пословања ступа у трансакције са повезаним лицима. Имајући у виду да је Централна банка основана актом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, а да је почетни капитал уплаћен од стране Савјета министара Босне и Херцеговине, трансакције које се одвијају у оквиру редовних операција Централне банке са државом и државним институцијама представљају трансакције са повезаним лицима. У складу са Законом о Централној банци, Централна банка дјелује као агент државе БиХ и других државних институција. Централна банка прима депозите од државе БиХ и других државних институција и дјелује стриктно у име и по налогу депонента.

28. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА (НАСТАВАК)

Трансакције са државом и државним институцијама су приказане у сљедећим табелама:

У хиљадама КМ

На дан 30. септембар 2022.	**Министарство финансија и трезора БиХ**	**Агенција за осигурање депозита БиХ**	**Управа за индиректно опорезивање БиХ**	**Укупно**
ИМОВИНА				
Остала имовина	8	3	9	20
УКУПНО	**8**	**3**	**9**	**20**
ОБАВЕЗЕ				
Депозити депонената	801.612	255.276	192.636	1.249.524
Остале обавезе	-	-	8	8
УКУПНО	**801.612**	**255.276**	**192.644**	**1.249.532**

У хиљадама КМ

На дан 31. децембар 2021.	**Министарство финансија и трезора БиХ**	**Агенција за осигурање депозита БиХ**	**Управа за индиректно опорезивање БиХ**	**Укупно**
ИМОВИНА				
Остала имовина	62	31	23	116
УКУПНО	**62**	**31**	**23**	**116**
ОБАВЕЗЕ				
Депозити депонената	917.836	287.313	163.300	1.368.449
Остале обавезе	-	-	1	1
УКУПНО	**917.836**	**287.313**	**163.301**	**1.368.450**

Остварени приходи са државом и државним институцијама су приказани у сљедећим табелама:

У хиљадама КМ

			За период	
	1.7. - 30.9. 2022.	**1.7. - 30.9. 2021.**	**1.1. - 30.9. 2022.**	**1.1. - 30.9. 2021.**
Приходи од накнада и провизија				
Министарство финансија и трезора БиХ	24	103	85	120
Агенција за осигурање депозита БиХ	9	65	46	92
Управа за индиректно опорезивање БиХ	38	49	90	76
УКУПНО	**71**	**217**	**221**	**288**

У обављању функција банкара, депозитара и фискалног агента прописаних Законом о Централној банци, Централна банка такође води одговарајуће рачуноводствене евиденције и извршава трансакције за државу и државне институције које се воде у пословним књигама Централне банке ванбилансно. Више информација о овим ванбилансним евиденцијама приказано је у напоменама 29 и 30.

28. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА (НАСТАВАК)

Накнаде члановима кључног руководства

Централна банка сматра да има директни однос повезаног лица са члановима кључног руководства, блиским члановима породица чланова кључног руководства и друштвима под контролом, заједничком контролом или значајним утицајем чланова кључног руководства и блиских чланова њихових породица.

Укупне накнаде члановима кључног руководства у периоду 1.1. - 30.9.2022. године износе 714 хиљада КМ, од чега се 448 хиљада КМ односи на плате и остале накнаде, а 266 хиљада КМ на порезе и доприносе (У периоду 1.1. - 30.9.2021. године укупан износ од 686 хиљада КМ односио се на плате и остале накнаде у износу од 430 хиљада КМ, а 256 хиљада КМ на порезе и доприносе).

29. ВАНБИЛАНСНИ ДЕПОЗИТИ

Централна банка води одређене рачуне у страним валутама везане уз споразуме између влада БиХ и иностраних влада и финансијских организација. Како ови рачуни нису нити имовина нити обавезе Централне банке, они нису укључени у извјештај о финансијском положају Централне банке.

Такође, ванбилансни депозити садрже девизне рачуне државних институција и агенција, као и комерцијалних банака, за које Централна банка дјелује као агент.

Ванбилансни депозити се састоје од:

У хиљадама КМ	**30. септембар 2022.**	**31. децембар 2021.**
Депозити Савјета министара БиХ:	29.181	8.805
Депозити Савјета министара БиХ на основу сукцесије	*51*	*44*
Депозити Савјета министара БиХ који се односе на сервисирање спољног дуга БиХ	*26.676*	*6.923*
Депозити Савјета министара БиХ који се односе на буџет институција БиХ	*2.136*	*1.567*
Остали депозити Савјета министара БиХ	*318*	*271*
Депозити осталих резидената:	10.012	7.700
Депозити - пензије из Њемачке	*189*	*72*
Депозитни рачуни банака	*9.823*	*7.628*
Депозити резидената	**39.193**	**16.505**
Рачун за готовину - Агенција за осигурање депозита БиХ	22.374	40.910
Укупно - државне јавне институције	**22.374**	**40.910**
УКУПНО	**61.567**	**57.415**

Министарство финансија и трезора БиХ је институција која дјелује у име Савјета министара БиХ и државе у управљању и координацији депозитима. На дан 30. септембар 2022. године ова средства укупно износе 29.181 хиљаду КМ (31. децембар 2021: 8.805 хиљада КМ).

30. ЧЛАНСТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У МЕЂУНАРОДНОМ МОНЕТАРНОМ ФОНДУ

У складу са споразумима између БиХ и ММФ-а Централна банка је одређена за фискалног агента и депозитара за чланство БиХ у ММФ-у. Улога Централне банке као фискалног агента је специфична због аранжмана валутног одбора. Централна банка дјелује у име БиХ у њеним односима са ММФ-ом, али нема никакву одговорност за средства и обавезе везане уз чланство.

30. ЧЛАНСТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У МЕЂУНАРОДНОМ МОНЕТАРНОМ ФОНДУ (НАСТАВАК)

Централна банка држи рачун специјалних права вучења у ММФ-у, ММФ-ов рачун број 1 и ММФ-ов рачун број 2 у извјештају о финансијском положају. Централна банка такође обезбјеђује услуге чувања хартија од вриједности Босне и Херцеговине издатих за покриће чланства у ММФ-у и за реоткуп обавеза, а који су евидентирани у ванбилансној евиденцији.

Централна банка користи нето метод у приказивању финансијске позиције БиХ у ММФ-у, како је приказано наредном табелом:

У хиљадама КМ

	30. септембар 2022.	**31. децембар 2021.**
Квота	686.984	641.864
Специјална права вучења у ММФ-у	1.366	1.881
УКУПНО ИМОВИНА	**688.350**	**643.745**
ММФ-ов рачун бр. 1	1.717	1.605
ММФ-ов рачун бр. 2	682	637
Хартије од вриједности	1.631.396	1.562.617
Алокација SDR	1.075.209	1.004.591
Обрачуната камата на алокацију SDR	2.956	92
Рачуни плативих трошкова	4.233	1.627
УКУПНО ОБАВЕЗЕ	**2.716.193**	**2.571.169**
НЕТО ПОЗИЦИЈА БиХ У ММФ-у	**2.027.843**	**1.927.424**

Рачун хартија од вриједности, ММФ-ов рачун број 1 и ММФ-ов рачун број 2 предметом су валутног усклађивања увијек када се валута користи у финансијским трансакцијама између ММФ-а и БиХ. Најмање једном годишње, на крају ММФ-ове финансијске године (30. април), сва држања валута у ММФ-у се поново вреднују по важећем курсу SDR-а. Ова вриједносна прилагођавања се укључују у одговарајућа стања рачуна.

31. ДОГАЂАЈИ ПОСЛИЈЕ ДАТУМА ИЗВЈЕШТАВАЊА

Током октобра 2022. године, Централна банка је наставила додатно смањивати ризик изложености девизних резерви будућим наглим падовима фер вриједности кроз додатно ослобађање дијела портфеља дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит. Поред тога, извршена је продаја одређене количине унци монетарног злата с циљем смањивања потенцијалног негативног утицаја пада фер вриједности монетарног злата на нето страну активу и капитал у будућем периоду. Монетарно злато може значајно волатирати у тренутним околностима што га чини ризичнијим за стабилност валутног одбора Централне банке. Укупни новчани приливи по основу извршених продаја дужничких инструмената и монетарног злата су реинвестирани у депозите код иностраних банака под позитивним каматним стопама који нису подложни тржишним осцилацијама због својих уговорних карактеристика. Наведене трансакције су усмјерене искључиво ка стабилизацији вриједности девизних резерви и значе реструктурирање девизних резерви како би се прилагодило околностима позитивних поврата на инвестирана средства. Предузете активности су дио свеобухватног и континуираног процеса прилагођавања пословања Централне банке наглим и драстично измијењеним околностима за извршавање операција.

Изузев наведеног, у периоду између 30. септембра 2022. године и датума одобрења ових сажетих финансијских извјештаја, није било догађаја који би захтијевали усклађивање или који су значајни, али не захтијевају усклађивање.